

Het beroep van Google tegen het besluit waarbij de Commissie vaststelt dat deze onderneming misbruik heeft gemaakt van haar machtspositie door haar eigen productvergelijker te bevoordelen ten opzichte van concurrerende productvergelijkers, wordt door het Gerecht grotendeels verworpen

Het Gerecht bevestigt de aan Google opgelegde geldboete van 2,42 miljard EUR

Bij besluit van 27 juni 2017 heeft de Commissie vastgesteld dat Google in dertien landen van de Europese Economische Ruimte¹ misbruik heeft gemaakt van haar machtspositie op de markt voor algemene internetzoekmachines door haar eigen productvergelijker – een gespecialiseerde zoekdienst – te bevoordelen ten opzichte van concurrerende productvergelijkers. Ten eerste stonden de resultaten van zoekopdrachten naar producten die werden uitgevoerd met de algemene zoekmachine van Google op een betere plaats en werden ze aantrekkelijker gepresenteerd wanneer ze afkomstig waren van Googles eigen productvergelijker dan wanneer het de resultaten van concurrerende productvergelijkers betrof. Ten tweede werden deze laatste resultaten getoond als gewone algemene resultaten (in de vorm van blauwe links) waardoor ze, anders dan de resultaten van de productvergelijker van Google, op basis van aanpassingsalgoritmen op een lagere plaats op de algemene resultatenpagina's van Google konden terechtkomen.

Voor deze inbreuk heeft de Commissie Google een geldboete van 2 424 495 000 EUR opgelegd. 523 518 000 EUR daarvan was hoofdelijk verschuldigd door Google en Alphabet, haar moedermaatschappij.

Google en Alphabet hebben tegen het besluit van de Commissie beroep ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie.

Met zijn arrest van vandaag **verwerpt het Gerecht het beroep van de twee vennootschappen grotendeels en bevestigt het de door de Commissie opgelegde geldboete.**

I. Het Gerecht stelt vast dat de betrokken praktijk de mededinging beperkt

Om te beginnen zet het Gerecht uiteen dat de machtspositie van een onderneming, zelfs al neemt die proporties als die van Google aan, op zich geen reden is om de betrokken onderneming te bekritisieren, ook niet als die van plan is om actief te worden op een naburige markt. Het Gerecht stelt echter vast dat er **bij Google niet langer sprake is van mededinging op basis van verdienste, aangezien de onderneming haar eigen productvergelijker op haar algemene resultatenpagina's bevoordeelt door de resultaten ervan beter te ranken en aantrekkelijker weer te geven, terwijl de resultaten van concurrerende productvergelijkers met behulp van rankingalgoritmen naar een lagere positie op diezelfde pagina's worden verdrongen.** De betrokken praktijk heeft namelijk tot een verzwakking van de mededinging op de markt geleid als gevolg van drie specifieke omstandigheden: i) het belang van het verkeer naar productvergelijkers dat de algemene zoekmachine van Google genereert, ii) het gedrag van de gebruiker, die zijn

¹ België, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Italië, Nederland, Oostenrijk, Polen, Zweden, Verenigd Koninkrijk en Noorwegen.

aandacht doorgaans op de eerste resultaten richt, en iii) het aanzienlijke aandeel van het verkeer naar productvergelijkers dat is „weggeleid” en niet efficiënt kan worden vervangen.

Het Gerecht merkt ook op dat de algemene zoekmachine van Google een universeel opzet heeft, dat wil zeggen, is ontworpen om resultaten met alle mogelijke content te indexeren, zodat het enigszins abnormaal is dat op de resultatenpagina's ervan één enkele soort gespecialiseerde resultaten, namelijk die van Google zelf, op de voorgrond wordt geplaatst. Een algemene zoekmachine is immers een in beginsel open infrastructuur waarvan de bestaansgrond en de waarde liggen in de capaciteit om resultaten van externe, derde bronnen op te nemen en deze bronnen weer te geven, wat ruimere zoekresultaten oplevert en de zoekmachine betrouwbaarder maakt.

Vervolgens stelt het Gerecht vast dat deze zaak betrekking heeft op de voorwaarden waaronder Google haar algemene zoekdienst door middel van toegang tot de algemene resultatenpagina's beschikbaar stelt voor concurrerende productvergelijkers. Het Gerecht zet in dit verband uiteen dat de algemene resultatenpagina bepaalde kenmerken vertoont waardoor ze te vergelijken is met een essentiële voorziening, aangezien er momenteel geen enkel daadwerkelijk of potentieel alternatief is dat haar plaats op de markt op economisch rendabele wijze kan innemen. Volgens het Gerecht moet echter niet elke praktijk die betrekking heeft op de toegang tot een dergelijke voorziening noodzakelijkerwijs worden getoetst aan de voorwaarden waaronder een onderneming met een machtspositie volgens het arrest Bronner², dat Google ter ondersteuning van haar betoog aanvoert, kan weigeren goederen of diensten te leveren. Naar het oordeel van het Gerecht is er hier geen sprake van een weigering om goederen of diensten te leveren, maar van een verschil in behandeling door Google waarvan uitsluitend haar eigen productvergelijker profiteert, zodat dat arrest in deze zaak niet van toepassing is.

Ten slotte stelt het Gerecht vast dat de verschillende behandeling die Google toepast, is gebaseerd op de herkomst van de resultaten, dat wil zeggen wordt bepaald door de vraag of deze resultaten afkomstig zijn van haar eigen productvergelijker dan wel van concurrerende productvergelijkers. Bijgevolg **bevoordeelt Google in werkelijkheid haar eigen productvergelijker ten opzichte van concurrerende productvergelijkers en niet een beter resultaat ten opzichte van een ander resultaat**. Zelfs als de resultaten van concurrerende productvergelijkers relevanter waren dan die van Googles productvergelijker, werden zij nooit op dezelfde wijze behandeld, dit wil zeggen eindigden zij nooit even hoog in de ranking en werden zij nooit even mooi gepresenteerd. Google heeft concurrerende productvergelijkers weliswaar ondertussen in staat gesteld om de weergave van hun resultaten te verbeteren door ze tegen betaling gebruik te laten maken van haar „boxen”, maar dit kan slechts op voorwaarde dat zij hun bedrijfsmodel aanpassen en niet langer rechtstreekse concurrenten van Google blijven, maar haar klanten worden.

II. De Commissie heeft terecht vastgesteld dat de betrokken praktijk schadelijke gevolgen heeft voor de mededinging

Het Gerecht verwerpt de argumenten die Google aanvoert tegen de passages van het bestreden besluit die betrekking hebben op de **gevolgen van de betrokken praktijk voor het onlineverkeer**. Deze argumenten houden alleen rekening met de gevolgen die de weergave van de resultaten van Googles productvergelijker teweegbrengt, en niet met de gevolgen van de slechte plaats waarop de resultaten van concurrerende productvergelijkers in de algemene resultaten terecht komen. **De Commissie heeft echter de gezamenlijke gevolgen van deze twee factoren gelaakt** op basis van een groot aantal gegevens, met name concrete verkeersgegevens en de correlatie tussen de zichtbaarheid van een resultaat en het verkeer naar de website waarvan dat resultaat afkomstig is, om het verband vast te stellen tussen het gedrag van Google en de totale daling van het verkeer van haar algemene resultatenpagina's naar concurrerende productvergelijkers en de aanzienlijke toename van het verkeer naar haar eigen productvergelijker.

---

² Arrest van het Hof van 26 november 1998, Bronner ([C-7/97](#)), zie tevens perscommuniqué [72/98](#).

Aangaande de **gevolgen van de betrokken praktijk voor de mededinging** brengt het Gerecht in herinnering dat er sprake is van misbruik van machtspositie wanneer de onderneming met een machtspositie door het gebruik van andere middelen dan die welke bij een normale mededinging gebruikelijk zijn, de instandhouding of de ontwikkeling van de mededinging verhindert, en dat een dergelijk misbruik al komt vast te staan wanneer het bewijs wordt geleverd dat haar gedrag de mededinging kan beperken. Ook al moest de Commissie alle relevante omstandigheden, waaronder Googles argumenten over de feitelijke marktontwikkeling, onderzoeken, zij hoefde dus geen daadwerkelijke marktafscherpende gevolgen vast te stellen. Na te hebben gemeten welke gevolgen de betrokken praktijk daadwerkelijk had voor het verkeer van Googles algemene resultatenpagina's naar de productvergelijkers, heeft de Commissie op voldoende gronden aangetoond dat dit verkeer een groot deel van het totale verkeer naar deze productvergelijkers vormde, dat niet efficiënt kon worden vervangen door verkeer van andere bronnen zoals advertenties (AdWords) of mobiele applicaties, en dat daardoor mogelijk productvergelijkers zouden verdwijnen, de marktinnovatie zou worden afgeremd en de consument minder keus zou hebben. Die factoren zijn kenmerkend voor een verminderde mededinging.

Het Gerecht verwerpt ook het argument van Google dat er nog altijd een sterke concurrentie heerst op de markt voor productvergelijkers als gevolg van de aanwezigheid **van handelsplatforms** op die markt. Zoals de Commissie betoogt, **zijn deze platforms** namelijk **niet op dezelfde markt actief zijn**. Beide soorten websites bieden weliswaar de mogelijkheid om producten te zoeken, maar doen dat niet onder dezelfde voorwaarden en kopers en verkopers die op die websites actief zijn, gebruiken ze niet vanuit dezelfde invalshoek, maar in voorkomend geval als sites die elkaar aanvullen. Het Gerecht deelt dan ook de opvatting van de Commissie dat de handelsplatforms slechts een geringe concurrentiedruk op Google uitoefenen. Zelfs indien de handelsplatforms op dezelfde markt actief zouden zijn geweest als de productvergelijkers, zou het vastgestelde mededingingsbeperkende effect hebben volstaan om het gedrag van Google als misbruik aan te merken, want in alle betrokken landen werd een niet onaanzienlijk deel van deze markt, namelijk het deel dat de productvergelijkers betreft, ongunstig beïnvloed. Het Gerecht **bekrachtigt dus de analyse van de Commissie met betrekking tot de markt voor gespecialiseerde zoekdiensten voor het vergelijken van producten**.

Het Gerecht is daarentegen van oordeel dat de Commissie niet heeft aangetoond dat het gedrag van Google mededingingsbeperkende gevolgen heeft gehad, of zelfs maar heeft kunnen hebben, voor de **markt voor algemene zoekdiensten**. Het verklaart dan ook de vaststelling van een inbreuk alleen voor die markt nietig.

*III. Volgens het Gerecht zijn er **geen objectieve rechtvaardigingsgronden** voor het gedrag van Google*

Google betwist dat haar gedrag misbruik vormde en beroept zich daartoe ten eerste op de vermeende mededingingsbevorderende kenmerken van haar gedrag, dat de kwaliteit van haar zoekdiensten zou hebben verbeterd en het uitsluitingseffect van de betrokken praktijk zou hebben gecompenseerd, en ten tweede op de technische beperkingen die haar zouden hebben belet om de door de Commissie nagestreefde gelijke behandeling te waarborgen.

Het Gerecht verwerpt deze argumenten. Om te beginnen is het van oordeel dat de algoritmen voor de rangschikking van de algemene resultaten of de criteria voor de positionering en de presentatie van de gespecialiseerde resultaten voor producten van Google weliswaar als zodanig haar diensten vanuit mededingingsbevorderend oogpunt hebben kunnen verbeteren, maar dat deze omstandigheid geen rechtvaardiging vormt voor de betrokken praktijk, namelijk een ongelijke behandeling van de resultaten van de productvergelijker van Google en die van concurrerende productvergelijkers. Voorts heeft Google volgens het Gerecht **niet aangetoond dat deze praktijk een efficiëntiewinst oplevert die de negatieve gevolgen ervan voor de mededinging compenseert**.

*IV. Na de inbreuk opnieuw te hebben beoordeeld, **bevestigt het Gerecht het bedrag van de boete***

Ten slotte verwerpt het Gerecht het betoog van Google dat haar geen sanctie had mogen worden opgelegd. Meer bepaald betekent het feit dat dit de eerste keer is dat de Commissie dit soort gedrag aan de mededingingsregels heeft getoetst en dat zij mogelijkwerijs in een bepaalde fase van de procedure heeft verklaard dat zij Google niet kon dwingen om haar praktijken op bepaalde punten te wijzigen, of dat zij wilde proberen om de zaak op te lossen op basis van door Google te geven toezeggingen, niet dat haar geen sanctie kon worden opgelegd.

Voorts heeft het Gerecht zelf de feiten beoordeeld om de hoogte van de sanctie te bepalen, en vastgesteld dat het voor het bedrag van de geldboete niet uitmaakt dat het bestreden besluit gedeeltelijk – namelijk alleen met betrekking tot de markt voor algemene zoekdiensten – nietig wordt verklaard. De Commissie heeft immers bij de vaststelling van het basisbedrag van de geldboete geen rekening gehouden met de waarde van de verkopen op die markt. Verder benadrukt het Gerecht dat het om een bijzonder ernstige inbreuk gaat. Het houdt er rekening mee dat op de markt voor algemene zoekdiensten geen misbruik is aangetoond, maar neemt niettemin in aanmerking dat de betrokken gedraging opzettelijk en niet uit onachtzaamheid is verricht. Het komt dan ook tot de slotsom dat **het bedrag van de aan Google opgelegde geldboete moet worden bevestigd.**

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170